

Taalgericht vakonderwijs : een pilotstudie over het in kaart brengen van opvattingen en de lespraktijk van techniekdocenten.

Citation for published version (APA):

Wildeman, E., Koopman, M., & Beijaard, D. (2016). *Taalgericht vakonderwijs : een pilotstudie over het in kaart brengen van opvattingen en de lespraktijk van techniekdocenten..* Postersessie gepresenteerd op Onderwijs Research Dagen, Rotterdam, Nederland.

Document status and date:

Gepubliceerd: 26/05/2016

Document Version:

Uitgevers PDF, ook bekend als Version of Record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

Taalgericht vakonderwijs: een pilotstudie over het in kaart brengen van opvattingen en de lespraktijk van techniekdocenten

E. Wildeman, M. Koopman & D. Beijaard

1. Inleiding

- Ieder vakgebied heeft zijn eigen taalfuncties en taalstructuren (Freebody, Maton & Martin, 2008).
- Zittende leraren hebben niet geleerd hoe zij aandacht voor kennis- en taalontwikkeling kunnen combineren (Elbers, 2012).
- Betekenisvolle interactie nodigt studenten uit zelf actief (vak)taal te gebruiken.

2. Doel van het onderzoek

Deze pilotstudie is het eerste deel van een promotieonderzoek waarin zal worden nagegaan of de taalgerichtheid van de lessen van techniek-docenten in het mbo door middel van een professionaliseringstraject toeneemt.

Onderzoeksvraag:

Op welke wijze stimuleren techniekdocenten in het mbo de taalvaardigheid van studenten tijdens de vaklessen?

Doel:

Het ontwikkelen van instrumenten gericht op:

- (1) het interactiegedrag van docenten in kaart te brengen;
- (2) het vaststellen van het cognitief niveau van leerdoelen en taaluitingen.

4. Resultaten

De **docentprotretten** geven de samenhang tussen de verschillende instrumenten helder weer. Er ontstaat zo een holistisch beeld van het taalbewustzijn en de taalgerichtheid van lespraktijk van techniekdocenten.

Er is consensus over de werkbaarheid van de coderingssystematiek. De **betrouwbaarheid** moet via Cohens Kappa nog nader bepaald worden.

Voorbeeld docentportret

Docent 2 is een beginnende docent met slechts 3 maanden onderrichtervaring. Zij verzorgt het vak toegepaste wiskunde binnen de opleiding mechatronica. Deze docent is zich **niet bewust van** de rol die taal speelt binnen de opleiding of binnen het vak dat zij verzorgt. Zij geeft dan ook aan dat studenten voor het volgen van haar vak niet over een bepaalde taalvaardigheid hoeven te beschikken. Een enkele keer doet zij wel een uitspraak over de rol van taal binnen haar lessen. Zo geeft zij bijvoorbeeld aan dat studenten een bepaalde taalvaardigheid nodig hebben om bij context sommen de juiste informatie uit de tekst te halen. Docent 2 geeft aan zich **niet verantwoordelijk** te voelen voor de taalvaardigheid van haar studenten. Zij zegt dat daar andere vakken voor zijn. Tijdens het interview heeft de docent aangegeven dat het bij haar past als ze samen met de studenten naar een oplossing zoekt. Deze manier van werken is te herkennen in haar les: docent 2 **gebruikt diverse interactiestrategieën** om studenten in de dialoog te betrekken en actief taal te laten gebruiken.

3. Methode van onderzoek

Participanten

Drie techniekdocenten van de hbo-opleiding mechatronica.

Instrumenten

1. Interview: opvattingen van docenten over taalgericht vakonderwijs
2. Leerdoelen: cognitief niveau van de leeractiviteiten
3. Lesobservaties: interactiegedrag van docenten
4. Video-stimulated interview: algemene taalgerichtheid van de les en interactiegedrag van de docent

Analysekader

1. De aard van het interactiegedrag van de docent is in kaart gebracht.

Ruimtescheppend docentgedrag	Niet-ruimtescheppend docentgedrag
Open vragen	Gesloten vragen
Initiatief student	Beurtenverdelen
Doorvragen	IRF-patroon
Stiltes laten vallen	Weinig stiltes

2. Vragen zijn in werkwoorden gecategoriseerd en daarna geclassificeerd in de Taxonomie van Bloom.

Cognitieve procesdimensie	Kennisdimensie			
	A. Feitenkennis	B. Conceptuele kennis	C. Procedurele kennis	D. Metacognitieve kennis
1. Herinneren				
2. Begrijpen				
3. Toepassen				
4. Analyseren				
5. Evalueren				
6. Creëren				

Bronvermeldingen

- Elbers, E. (2012). *Iedere les een taalles? Taalvaardigheid en vakonderwijs in het (v)mbo. De stand van zaken in theorie en onderzoek*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- Freebody, P., Maton, K., & Martin, J.R. (2008). Talk, text and knowledge in cumulative, integrated learning: A response to 'intellectual challenge'. *Australian Journal of Language and Literacy*, (31)2, 188-201.